הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שה

צז.

(מרדכי פרק ב' דביצה (סי' תרפד)) (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקכ"ג סָעִיף ב'): **כ** (עא) [ב]מַתָּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי (ו) לַחֲלֹב בְּהֶמְתּוֹ בְּשַׁבָּת, מְשׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים שֶׁהֶחָלָב מְצַעֲרָהּ, (עב) [ג]וְהֶחָלָב אָסוּר בּוֹ בַּיּוֹם. (עג) [ד]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ לִקְנוֹתוֹ מִן הָאֵינוֹ יְהוּדִי * בְּדָבָר מוּעָט, שֶׁלֹּא יְהֵא נִרְאֶה (מ) [ח] כְּחוֹלֵב לְצָרְךָ יִשְׂרָאֵל: **כא** [ה]גְּבִינוֹת שֶׁעוֹשׂוֹת הַשִּׁפְחוֹת (ט) מַעֲצָמָן מֵחָלָב שֶׁל יִשְׂרָאֵל, (עד) מֻתָּר, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ אוֹמֵר לָהֶן שֶׁיַּעֲשׂוּ: **כב** [ו]מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ נַעַר אֵינוֹ יְהוּדִי וְרוֹכֵב עַל הַבְּהֵמָה בְּשַׁבָּת כְּשֶׁמּוֹלִיכָהּ לְהַשְׁקוֹתָהּ, אֵינוֹ צָרִיךְ לְמוֹנְעוֹ, (עה) שֶׁהַחַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ. אֲבָל צָרִיךְ לְמוֹנְעוֹ שֶׁלֹּא יִתֵּן (עו) עֲלֶיהָ (י) בְּגָדָיו, (עז) וְלֹא שׂוּם דָּבָר: **כג** [ז]מֻתָּר (יא) לְמַסֵּר סוּס אוֹ פָּרָד אוֹ חֲמוֹר לְרוֹעֶה אֵינוֹ יְהוּדִי. * וְאַף עַל פִּי שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי מְשַׁתֵּמֵשׁ בָּהֶם בְּשַׁבָּת, אֵין בְּכָךְ כְּלוּם,

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ב רא"ש (פי"ח סי' ג) וּמָרְדְּכַי (פכ"ד סי' תמה) שָׁם וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. **ג** טוּר וְכָל בּוֹ (סי' לא) בְּשֵׁם הַגְּהוֹת הָרַשְׁבָּ"ץ פֶּרֶק קֹטֶן סי' מא). **ד** שָׁם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹנָה וְרַ"מ מִרוֹטֶנְבּוּרְג (ד"ע סי' סט) וְהַגְּהוֹת מָרְדְּכַי דְּקִדּוּשִׁין (סי' תקסו) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת. **ה** הַגְּהוֹת מֵיְמוֹנִי (פ"ח אות ז) בְּשֵׁם הָרַ"מ וְהוּא הַדִּין בְּחָלָב. **ו** טוּר וּמָרְדְּכַי פֶּרֶק קַמָּא דְּשַׁבָּת (סי' רמא). **ז** שִׁבְּלֵי הַלֶּקֶט (סי' קיג) בְּשֵׁם רַב הַאי גְּאוֹן.

בַּאֵר הֵיטֵב

לְהַעֲלוֹתָהּ. וְאָסוּר לְהַעֲלוֹתָהּ בְּיָדַיִם אֲפִלּוּ אִם תְּמוּת: **כ** (ו) [ד]לַחֲלֹב. וְהוּא הַדִּין דְּמַתָּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהָמְרוֹת הָאֲוִזִּים פַּעַם אַחַת בַּיּוֹם, מְשׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים דְּאֵין יְכוֹלִין לֶאֱכֹל, תְּשׁוּבַת רַמ"א סִימָן ע"ט. וּמִשָּׁמְעָ שָׁם דְּאִי לֵיכָּא אֵינוֹ יְהוּדִי, שָׁרֵי עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל, וְטוֹב לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי קָטָן. כְּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"ח ה"י) הַחוֹלֵב לְתוֹךְ כְּלֵי חַיָּב, לְתוֹךְ אֹכֶל פָּטוּר, וְחָלָב אָסוּר אֲפִלּוּ חוֹלֵב לְתוֹךְ אֹכֶל דְּהָוֵי מְקֻצֶּה, עַיֵּן סִימָן תק"ה (סי"א): (מ) **כְּחוֹלֵב**. כְּתַב הָרַשְׁבָּ"ץ (סי' שכ ס"ח) וְהַשִּׁפְחוֹת שֶׁנִּשְׁכָּרוֹת לַחֲלֹב אֲבָל אִם עוֹשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ. וְכָתַב הַבַּ"ח (סי' שכ ס"ח) וְהַשִּׁפְחוֹת שֶׁנִּשְׁכָּרוֹת לְכָל הַשָּׁנָה לְכָל מְלָאכָה, אֵין צָרִיךְ לוֹמַר לֵהּ טל הֶחָלָב לְעַצְמָךְ וְלִקְנוֹתוֹ מִמֶּנָּה, דְּכִי נִשְׁכְּרָת מִתְּחִלָּה, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סי"ק יג) וְטוֹב לַחֲלֹב לְתוֹךְ הַמַּאֲכָל, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא שִׁבּוּת דְּשִׁבּוּת, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן מֶהֲרַ"מ סִימָן קי"ב: **כא** (ט) מַעֲצָמָן. הַנִּיחַ דָּבָר זֶה בְּצָרְיוֹ עַיֵּן, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן סִימָן רע"ו סָעִיף א': **כב** (י) בְּגָדָיו. אֲבָל בְּאֹפֶף לֵיכָּא קְפִידָא. כְּתַב הָרַלְנַ"ח (סי' כח) אִם הַבְּהֵמָה יוֹצֵאת מַעֲצָמָהּ לְחוּץ וּמִשָּׁאֵר עָלֶיהָ שְׁלָא עַל יְדֵי אָדָם אֵין הַבַּעַל צָרִיךְ לְמָנְעָהּ, וּמָגֵן אַבְרָהָם (סי"ק טז) כָּתַב דְּבָשֵׁ"ס (נד.) מְשַׁמַע הִיא מַעֲצָמָהּ אִסּוּר עַיֵּן שָׁם: **כג** (יא) לְמַסֵּר. רַ"מ אֶלְשַׁקַּר סִימָן מ"א אוֹסֵר בְּשַׁבָּת עַצְמוֹ וְהַיְתֵּר בְּיוֹם ו'. וּבְקָצָת מְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ מִצַּד הַחֲמִרָא וּפְרִישׁוּת שְׁלֹא לְמַסֵּר לְרוֹעֶה גַּם בְּעֶרֶב שַׁבָּת, מִנְהָגָא הוּא וְאָסוּר לְהַתִּיר לָהֶם, אֲבָל אִם בְּטָעוּת נָהֲגוּ כֵּן, מוֹדִיעַ לָהֶם שֶׁהֵיוּ טוֹעִים בְּדָבָר וְהַתֵּר גָּמוּר הוּא, עַיֵּן עוֹלַת תָּמִיד (פ"ק כא) וּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

כ [ח] **כְּחוֹלֵב**. עַיֵּן כָּאן הֵיטֵב. וּבְתִשְׁוּבַת מַהֲרַ"ם סִימָן (קמ"ב) [קיב] כָּתַב שֶׁהֶהֱמַת יִשְׂרָאֵל שֶׁמַּחֲצִית חֶלְבָּהּ לְאֲרִיס אֵינוֹ יְהוּדִי, צָרִיךְ לְהַקְצִירָהּ אוֹ שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי יִקַּבֵּל אַחֲרָיוּתָהּ כָּל שַׁבָּת, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם לְעֵיל סִימָן רמ"ד (פק"י); וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (פ"ק יט) כָּאן, וּבְשַׁאֲלַת יַעֲבֵ"ץ חֵלֶק ב' סִימָן ע"ז שֶׁהַמַּה עָלָיו, וְכָתַב לְהַתִּיר בִּפְשִׁישׁוּת. וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה סִימָן רמ"ו הָאֲרִיךְ הַרְבֵּה לְהַצְמִיד דִּבְרֵי הָרַמַּ"ע, וּמִכָּל מָקוֹם כָּתַב לְבִסּוֹף דְּהַמַּקֵּל לֹא הִפְסִיד, וּכְלָכֵל שֶׁלֹּא יְהֵנֶּה מֵחֶלְבָהּ. אוֹ יַקְנֶה אוֹתָהּ בְּדָבָר מוּעָט כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ כָּאן סִימָן ש"ה, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יח) שֶׁהֵבִיא [א]דְּיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁמְּקִלִּים אַף לְהַעֲלוֹתָהּ בְּיָדַיִם אִם אִי אֶפְשָׁר עַל יְדֵי כֵּרִים וּכְסָתוֹת, (סג) וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי לְכַלֵּי עַלְמָא מַתָּר לְהַעֲלוֹתָהּ, וְזֶה עָדִיף יוֹתֵר מֵהַנָּחַת כָּרִים וּכְסָתוֹת וּשְׁאָר כֵּלִים תַּחְתֶּיהָ: **כ** (עא) **מַתָּר לוֹמַר**. וְהוּא הַדִּין דְּמַתָּר מְשׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהָמְרוֹת הָאֲוִזּוֹת שֶׁהַרְגְּלוּ כְּבָר בְּהָמְרָאָה וְאֵין יְכוֹלִין שׁוּב לֶאֱכֹל בְּעַצְמָן, אֲבָל אֵין מַתָּר רַק פַּעַם אַחַת בְּיוֹם, דְּשׁוּב לֵיכָּא צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים [תְּשׁוּבַת רַמ"א (סי' עט)]. (סד) וּמִשָּׁמְעָ שָׁם, דְּאִי לֵיכָּא אֵינוֹ יְהוּדִי שָׁרֵי הַהֲמָרָאָה עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַף עַל גַּב דְּאִסְרִינַן לְקַמָּן בְּסִימָן שכ"ד סָעִיף ט' לְהָמְרוֹת הָאֲוִזּוֹת בְּשַׁבָּת, הָכָא שָׁאנֵי יְכוֹלִין לֶאֱכֹל בְּעַצְמָן מַתָּר, מְשׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים, וְטוֹב לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי קָטָן. כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"ח ה"י) הַחוֹלֵב לְתוֹךְ כְּלִי (פס) חַיָּב, לְתוֹךְ אֹכֶל (סו) פָּטוּר, [וּמִכָּל מָקוֹם אִסּוּרָא יֵשׁ, דְּכָל פְּטוּרֵי דְּשַׁבָּת פָּטוּר אֲבָל אָסוּר], וְהֶחָלָב אָסוּר אֲפִלּוּ חוֹלֵב לְתוֹךְ אֹכֶל, כֵּיוָן דְּהַבְהָמָה אֵינָהּ רְאוּיָה לַאֲכִילָה [ב]הֲוֵי מְקֻצֶּה [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב)]: (עב) **וְהֶחָלָב אָסוּר וְכוּ'**. [ג]מְשׁוּם מַשְׁקִין שֶׁזָּבוּ מִפֵּרוֹת הָעוֹמְדִים לִסְחִיטָה, דְּקַיְימָא לַן בְּסִימָן ש"כ סָעִיף א' דַּאֲסוּרִין, וְהָא נַמִּי לְהָא דְּמֵיא: (עג) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ וְכוּ'**. סְבִירָא לְהוּ דַּאֲמִירָה לַחֲלֹב לֹא הֻתַּר כְּלָל כִּי אִם כְּשֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי חוֹלֵב לְצָרְכּוֹ עַצְמוֹ וְהַיִּשְׂרָאֵל קוֹנֶה אַחַר הַשַּׁבָּת מִמֶּנּוּ בְּדָבָר מוּעָט, [ד]וְהָעוֹלָם נוֹהֲגִין כְּסֵבָרָא הָרִאשׁוֹנָה, דְּמִשּׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים שָׁרֵי אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַחֲלֹב, בֵּין לְאֵינוֹ יְהוּדִי מִן הַשּׁוּק, וּבֵין לְהַשְׁפָּחוֹת שֶׁנִּשְׁכָּרוֹת לְכָל הַשָּׁנָה לְמִלְאכְתּוֹ, וְאֵין לְמִחּוֹת בְּיָדָם, וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב שֶׁיַּחֲלֹב הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְתוֹךְ אֹכֶל, דְּהָוֵי לֵיהּ שִׁבּוּת דְּשִׁבּוּת [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג)]: **כא** (עד) **מֻתָּר כֵּיוָן וְכוּ'**. הַיְנוּ דְּמִסְתָּמָא אַדַּעְתָּא דְּנַפְשָׁהּ קָעָבְדָה. (סו) [וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁהִשִּׁיגוּ עַל זֶה, דְּכֵיוָן שֶׁנּוֹטֶלֶת הַחֲלֵב שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְרוֹאֶה הַיִּשְׂרָאֵל וְשׁוֹתֵק, מִסְתָּמָא אַדַּעְתָּא דְּיִשְׂרָאֵל קָעָבְדָה, שֶׁיּוֹדַעַת שֶׁנִּיחָא לֵיהּ בָּזֶה. וַאֲפִלּוּ אִם הָיְתָה עוֹשָׂה זֶה אַחַר כָּךְ בְּבֵית אֵינוֹ יְהוּדִי, מְחֻיָּב לְמִחּוֹת בְּיָדָהּ, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁהִיא עוֹשָׂה זֶה בְּבֵית יִשְׂרָאֵל. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁגַּם הוּא הִקְשָׁה עַל זֶה עוֹד מִשֶּׁעַם אַחֵר, עַיֵּן שָׁם. וּכְאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כב) הִבְקְרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יד) הִסְכִּימוּ דְּכַנָּנַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הוּא, רַק אִם עָשְׂתָה לְפָעָמִים דֶּרֶךְ מִקְרֶה, שֶׁמֻּתָּר. (סח) אַחַר הַשַּׁבָּת לַהֲנוֹת מֵהֶם, אֲבָל אִם הִיא עוֹשָׂה כֵּן תָּמִיד, מְחֻיָּב לְמִחּוֹת: **כב** (עה) **שֶׁהַחַי וְכוּ'**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֵין חִל עַל זֶה שֶׁם מַשָּׂא שֶׁיִּהְיֶה צָרִיךְ לְמָנְעוֹ מִפְּנֵי שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ, (סט) וְאַף דְּמַאי דְּאָמְרִינַן חַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ הַיְנוּ רַק מִדְּרַבָּנָן אֲבָל מִדְּאוֹרַיְיתָא לְאָדָם לְשָׂא תִּינוֹק בְּשַׁבָּת, לֹא גָּזְרוּ שְׁבוּת זֶה בִּבְהֵמָה: (עו) **עָלֶיהָ בְּגָדָיו**. אֲבָל בְּאֹפֶף לֵיכָּא קְפִידָא, (פ) דְּבָטֵל לְגַבֵּי הָרוֹכֵב: (עז) **וְלֹא שׂוּם דָּבָר**. וְאִם נִשְׁאַר אֵיזֶה דָּבָר עָלֶיהָ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, וְהִיא רוֹצֶה מַעֲצָמָהּ לָצֵאת לַחוּץ, (פא) בְּעָלֶיהָ צָרִיךְ לְמָנְעָהּ שֶׁלֹּא לָצֵאת, מִפְּנֵי מִצְוַת שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ, אֲבָל אִם אֵין עָלֶיהָ שׂוּם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סג) אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יח): **כ** (מד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב): (סה) מִשּׁוּם מְקָרֵר דְּהוּא תּוֹלְדָה דְּדָשׁ: (סו) דְּמַשְׁקֶה הַבָּא לֶאֱכֹל כְּאֹכֶל דָּמֵי: **כא** (מז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק לח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (סח) אֵינִי יוֹדֵעַ דִּלְפֵי זֶה מֵאִי רְבוּתָא דְּמֻתָּר אַחַר הַשַּׁבָּת, הֲלֹא אֲפִלּוּ אִם נָוֶה בְּהָדְיָא לַאֲינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹת לוֹ מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, גַּם כֵּן פֶּסֶק הַמְחַבֵּר בְּסִימָן ש"ז סָעִיף כ' דְּמֻתָּר לְעֶרֶב אַחַר בְּכְדֵי שֶׁיַּעֲשׂוּ, וְאִי דִּבְהָא מֻתָּר מִיד הַכֹּל, טַעֲמָא מֵאִי, דֶּהֱלֹא מִדְּבִשְׁבָּת אָסוּר מִסְתָּמָא (סלב) אסר מטעם נולד ואפילו בחולב לתוך האוכל שאין כאן גזירת משקין שזבו. ד] ובשו"ע הרב (סכ"ט) כתב כיש אומרים שצריך שיקח הנכרי את החלב לעצמו או יקנה הישראל ממנו, ובעבדו ושפחתו השכורים לו לשנה או לשנתים כתב (סל"א) שאינו צריך לקנות מהם החלב מפני שהם מתכוונים במלאכתם לטובתם כדי שיקבלו כל שכרם בסוף שנתם, שכשנשכרו בתחלה לדעת כן נשכרו שיחלבו בכל עת שצריך לחלוב.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (סכ"ו) כתב שיש לסמוך על דעתם במקום הפסד מרובה. **ג]** ובשו"ע הרב (קו"א סק"ב) מסכים עם הרמב"ן שאין על החלב דין מוקצה משום שהיה בגוף הבהמה בין השמשות, ומכל מקום כתב (סל"ד) שהחלב שנתוסף בשבת נאסר משום נולד, לכן אם לא חלב סמוך לכניסת השבת אוסרים את כל החלב שמא רבה החלב שנתוסף בשבת על החלב שהיה בדדיה בכניסת השבת. **ג]** ובשו"ע הרב

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

כֵּיוָן דְּשָׁלֵא מִדַּעַת יִשְׂרָאֵל הוּא עוֹשֶׂה, (עח) וְאֵינוֹ מַמְתִּין לִשְׁכִירוּת מִמֶּנּוּ. וְאִם רוֹאֵהוּ מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּשַׁבָּת, מוֹחֶה בְּיָדוֹ*. הַגָּהּ: (עט) וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֵין לָחֹשׁ (פ) שֶׁהֶרְוָעָה יוֹצִיא אוֹתָם (יכ) חוּץ לַתְּחוּם, דְּהָא תְּחוּמִין דְּרַבָּנָן (הגהות מרדכי דקדושין (סי׳ תקפ״ה)):

*) (דִּין רְכִיבָה לְמִי שְׁחָשְׁכָה לוֹ חוּץ לַתְּחוּם בְּסִימָן רס״ו. תְּשֻׁלּוּם דִּינֵי הַבְּהֵמָה בְּסִימָן של״ב, דִּינֵי מַאֲכַל הַבְּהֵמָה בְּסִימָן שכ״ד).

שו בְּאֵיזֶה חֲפָצִים מֻתָּר לְדַבֵּר בְּשַׁבָּת. וּבוֹ י״ד סְעִיפִים:

א א[1]מְמַצוֹא חֲפָצָךְ, חֲפָצֶיךָ אֲסוּרִים [2]אֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה שׁוּם מְלָאכָה, כְּגוֹן (ה) (א) * שֶׁמְּעַיֵּן נְכָסָיו לִרְאוֹת מַה צָּרִיךְ לְמָחָר, אוֹ לֵילֵךְ לְפָתַח הַמְּדִינָה כְּדֵי שֶׁיְּמַהֵר לָצֵאת בַּלַּיְלָה לַמָּרְחָץ. * [3]וְכֵן (ב) אֵין מַחְשִׁיכִים עַל הַתְּחוּם לִשְׁפֹּר פּוֹעֲלִים. הַגָּהּ: * וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר (ג) [ב] לְטַיֵּל לִמְצֹא סוּס אוֹ סְפִינָה אוֹ קָרוֹן לָצֵאת בּוֹ (מרדכי סוף פרק מי שהחשיך (פכ״ל סי׳ תמט)). [4]אֲבָל מַחְשִׁיךְ עַל הַתְּחוּם (ג) * לְהָבִיא בְּהֶמְתּוֹ.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [ב] **לְטַיֵּל.** עַיֵּן בָּאֵר הַיטֵב, וְעַיֵּן בְּשַׁאֲלַת יַעֲבֵ״ץ (ח״א סי׳ קכז) דְּהַנּוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לְטַיֵּל בְּמָקוֹם קִבְרֵי הַסּוֹחֲרִים בְּכָל יוֹם, יָפָה עוֹשִׂים, וְיֵשׁ סָמְךְ בְּפָסְחִים דַּף נ״א (ע״א), אֵין יוֹשְׁבִים עַל

א (ה) **שְׁמְעַיֵּן.** וְדַוְקָא הֵיכָא דִּמְנִכְּרָא מִלְּתָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן ש״ז סָעִיף ט׳:

בַּאֵר הַיטֵב

(יכ) **חוּץ לַתְּחוּם.** כָּתַב בַּלְּבוּשׁ, צָרִיךְ עִיּוּן בְּמֶה שָׁנּוֹהֲגִים לִמְסֹר שְׁוָרִים לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהוֹלִיכָן, וּלְפָעָמִים מוֹלִיכִין אוֹתָן חוּץ לִשְׁנַיִם עָשָׂר מִיל, וְאָפְשָׁר דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּגַם שְׁנַיִם עָשָׂר מִיל הֲוֵי דְּרַבָּנָן, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח):

(ג) **לְטַיֵּל.** נִרְאֶה לִי דְּזֶהוּ גַּם כֵּן דַּוְקָא הֵיכָא דִּמְנִכְּרָא מִלְּתָא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א):

בְּאוּר הֲלָכָה

א * **שֶׁמְּעַיֵּן נְכָסָיו וְכוּ' אוֹ לֵילֵךְ וְכוּ'. הֵיינוּ אֲפִלּוּ תּוֹךְ הַתְּחוּם,** כֵּן הִסְכִּימוּ כָּל הָאַחֲרוֹנִים. וְהַגָּהּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א) הָעַתְקְתִּי דְּדַוְקָא הֵיכָא דִּמְנִכְּרָא מִלְּתָא, וְהוּא מַהֲמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁהִסְכִּימוּ כֻּלָּם כֵּן, וּדְלָא כַּחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל ס ס״ב) שֶׁהֶחְמִיר בָּזֶה בְּכָל גַּוָּנֵי. וְהַגָּהּ רָאִיתִי בְּנִשְׁמַת אָדָם (סק״א) שֶׁם שֶׁהֶאֱרִיךְ בָּזֶה, וְכָתַב דִּדְיֵן זֶה שֶׁל מָגֵן אַבְרָהָם תָּלְיָא בְּפִלּוּגְתָּא, דְּזֶהוּ רַק לְהָרַמְבַּ״ן (קנ: ד״ה מת נמי) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה על עסקי) וְהָרִיטְבָ״א (שם ד״ה כתבו בתוס׳), אֲבָל הָרַמְבַּ״ם (פכ״ד הל׳ ב׳-ג׳) וְהַסְּמַ״ג (לאוין סה) מַשְׁמַע דְּלָא סְבִירָא לְהוּ כֵּן, אֶלָּא דְּלֵילֵךְ וּלְעַיֵּן בִּנְכָסָיו הוּא עֲשִׂיַּת חֲפָצָיו מֵעִם, וְאָסוּר בְּכָל גַּוָּנֵי. וּמַה שֶּׁהִקְשָׁה שָׁם בְּעָרוּבִין [ל״ח עַמּוּד ב׳] מִבְּרֵיְיתָא דְּלֹא יֵהָלֵךְ אָדָם בְּסוֹף שָׁדֵהוּ וְכוּ', לֹא הִקְשָׁה אֶלָּא מִפֹּיפָא שָׁם, וְעַל זֶה תֵּרֵץ הָתָם מוֹכְחָא מִלְּתָא, אֲבָל הָא דְּלֵילֵךְ וּלְעַיֵּן בְּשׁוּם מוֹכְחָא מִלְּתָא, דְּבְכָל גַּוָּנֵי אָסוּר. וּבָאֵמֶת אֲפִלּוּ אִם לוֹ יְהִי כִּדְבָרָיו בִּדַעַת הָרַמְבַּ״ם וְהַסְּמַ״ג, הֲלֹא הוּא מִלְּתָא דְּרַבָּנָן, וְנוֹכֵל לִסְמֹךְ לְהָקֵל עַל כָּל הֲנֵי רַבְוָתָא הַנַּ״ל דִּמְקִלִּין בְּהָדָיא, וְגַם הֲרֵ״ן בְּפֶרֶק שׁוֹאֵל (סה.) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל לֹא יְטַיֵּל כָּתַב בְּהָדָיא גַּם כֵּן כְּמוֹתָם, וְגַם בְּרֹאשׁ״ י בְּעֵירוּבִין ל״ט (ע״א) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל מוֹכְחָא מִלְּתָא מוּכָח בְּהָדָיא דְּסִבְירָא לֵיהּ כְּפִשְׁטוּת הַסּוּגְיָא, דְּקוּשְׁיַת הַגְּמָרָא שָׁם הָוֶה קַאי עַל שְׁנֵיהֶם, וְעַל שְׁנֵיהֶם תֵּרֵץ הָתָם מוֹכְחָא מִלְּתָא, הֲרֵי דְּגַם בְּהוֹלֵךְ בְּסוֹף שָׂדֵהוּ לֵידַע מַה הִיא צְרִיכָה לְא אִסְרִינַן אֶלָּא מִשּׁוּם דְּמוֹכְחָא מִלְּתָא, וּדְלָא כְּנִשְׁמַת אָדָם. [וּמַה שֶּׁכָּתַב דְּמַהֲטוּר וְשָׁלְחָן עָרוּךְ מַשְׁמַע גַּם כֵּן דְּמַחְמִירִין בְּכָל גַּוָּנֵי, לֹא יָדַעְתִּי רְאָיָתוֹ, דְּהָלֹא דִּין זֶה נוֹבֵעַ מַהָא דְּאִיתָא בְּגְמָרָא (ערובין לח:) לֹא יֵהָלֵךְ אָדָם בְּסוֹף שָׂדֵהוּ לֵידַע מַה הִיא צְרִיכָה, וּמַשְׁמַע שָׁם בְּרֹאשׁ״ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל מוֹכְחָא מִלְּתָא דְּכִשְׁעוֹמֵד וּמִסְתַּכֵּל עַל עִנְיַן שָׂדֵהוּ הוּא בִּכְלָל מוֹכְחָא מִלְּתָא, וּמִזֶּה דְּהָא שָׁפְתַם הַשּׁוֹר וְשָׁלְחָן עָרוּךְ לָאֲסֹר לְעַיֵּן בִּנְכָסָיו הוּא גַּם כֵּן בְּאֹפֶן כַּיּוֹצֵא בָּזֶה דְּמִסְתַּמָּא מִינְכַּר מִלְּתָא, וְכִסְתִימַת לְשׁוֹן הַגְּמָרָא הָתָם מוֹכְחָא מִלְּתָא, אֲבָל אִם בְּאֻמָּת אֵין נִכָּר כְּלָל מִתֹּר]. וְגַם הַמְעַיֵּן בְּהָרַמְבַּ״ם וְהַסְּמַ״ג שָׁם גּוֹפָא אֵין הוֹכָחָה דְּפֹלִיגִי אַכָּל הֲנֵי רַבְוָתָא הַנַּ״ל דִּמְקִלִּין בְּהָדָיא, וְלָמָּה לָן לַעֲשׂוֹת פְּלוּגְתָּא בֵּינֵיהֶם, וְעַל כֵּן סְתָמְתִּי כְּדַעַת כָּל הָאַחֲרוֹנִים שֶׁהֶעְתִּיקוּ כְּדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם:

* **וְכֵן אֵין מַחְשִׁיכִין וְכוּ'.** גְּמָרָא ק״נ (ע״א). וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ש״ז סָעִיף ט׳ בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף י״ג, דְּיֵשׁ אָסוּר אֲפִלּוּ הֵיכָא דְּלֹא מִינְכַּר מִלְּתָא שֶׁהוּא בִּשְׁבִיל זֶה, וְהַטַּעַם עַיֵּן שָׁם, וְהָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּטַעַם הָאִסּוּר הוּא מִשּׁוּם דְּהַחְשָׁכָה גּוּפָא מִסְתַּמָּא מוֹרֶה שֶׁהוּא תּוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת דָּבָר שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת:

* **וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לְטַיֵּל. אֲפִלּוּ הֵם עוֹמְדִים בְּתוֹךְ הַתְּחוּם,** דְּדִין זֶה הוֹצִיא הַמְּרַדְּכִי מֵהָא דְּאָסוּר לְעַיֵּן נְכָסָיו, בְּרֵישׁ הַסָּעִיף:

* **לְהָבִיא בְּהֶמְתּוֹ. הֵיינוּ שֶׁלֹּא תֹּאבַד וְתֵרוֹחַ, אֲבָל אִם הוּא מְכִיאָהּ כְּדֵי לַעֲשׂוֹת בָּהּ מְלָאכָה אוֹ לִסְּעַ בָּהּ, בְּנִדְאֵי אָסוּר, וַאֲפִלּוּ הֵיא עוֹמֶדֶת תּוֹךְ הַתְּחוּם, וּכְדִלְקַמָּיהּ בְּהַגָּ״ה:**

קָרוֹב לְמָקוֹם הַפּוֹעֲלִים לְשָׁכְרָם בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְהַטַּעַם, דְּכָל דָּבָר לְהַחְשִׁיךְ בְּשִׁבְיִלּוֹ: (ג) **לְהָבִיא בְּהֶמְתּוֹ.** דְּאַף שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת עַתָּה מִחוּץ לַתְּחוּם וְאִי אֶפְשָׁר לַהֲבִיאָהּ בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם לֹא מִקְרֵי זֶה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דָּבָר, (עז) אֲפִלּוּ אִם הִיא רוֹצָה לָצֵאת חוּץ לַתְּחוּם אֵין מְחֵיָב לְמָנְעָהּ מִזֶּה, (עז) וְרַק לְהוֹצִיאָהּ בְּיָדַיִם חוּץ לְתְחוּמָהּ אָסוּר:

כג (עח) **וְאֵינוֹ מַמְתִּין לִשְׁכִירוּת מִמֶּנּוּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלֹךְ מֻתָּר לְמִסֹּר לְכָתְחִלָּה בְּשַׁבָּת, דְּהָרוֹעֶה מִירְתַּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּשַׁבָּת שֶׁלֹּא יַעֲנֹשׁ עַל זֶה בְּדִינֵיהֶם, כֵּיוָן שֶׁלֹּא מְסָרָהּ לוֹ לְמִלְאכָה כְּלָל, אֲבָל לְהַשְׁכִּיר וּלְהַשְׁאִיל לְאֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר אֲפִלּוּ אִם מַתָּנָה עִמּוֹ שֶׁתְּנוּחַ בְּשַׁבָּת, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן רמ״ו סָעִיף ג׳, דְּכֵיוָן שֶׁהִשְׁכִּירָהּ לוֹ לְמִלְאכָה אֵינוֹ מִירְתַּת כָּל כָּךְ, כִּי יֹאמַר בְּלִבּוֹ בְּעַד יוֹם הַשַּׁבָּת אָרְאֶה לְהוֹסִיף לוֹ לְפִי עֶרְכּוֹ הַמַּגִּיעַ לְיוֹם, וְכֵן בְּשִׁאֲלָה, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה כְּנֶגְדּוֹ עֲבוּר זֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁמְּסָרָהּ לוֹ רַק לִרְעוֹת אוֹתָהּ, אָז מִירְתַּת לַעֲשׂוֹת בָּהּ מְלָאכָה כָּלָל אַף שֶׁרוֹצֶה לְשַׁלֵּם לוֹ, כֵּיוָן שֶׁאֵינָהּ עוֹמֶדֶת לְכָךְ [אַחֲרוֹנִים]. וּלְפִי זֶה מַה שֶּׁכָּתַב הַמְּחַבֵּר דְּאִם רוֹאֵהוּ וְכוּ', הוּא הַדִּין כְּשֶׁנּוֹדַע לוֹ שֶׁעוֹשֶׂה בָּהּ מְלָאכָה צָרִיךְ לִמְחוֹת בְּיָדוֹ: (עט) **וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֵין לָחֹשׁ וְכוּ'.** וַאֲפִלּוּ (עד) אִם הוּא רוֹאֶה אֵין צָרִיךְ לִמְחוֹת, דְּדַוְקָא לְהוֹצִיאָהּ בְּיָדַיִם אָסוּר, וְכַנַּ״ל. וְכָל זֶה כְּשֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי עַצְמוֹ, אֲבָל לְצַוּוֹתוֹ בְּשַׁבָּת לְהוֹצִיאָהּ חוּץ לַתְּחוּם לְרְעוֹת שָׁם, עַיֵּן בְּפֶרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק יח) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה, וְנָכוֹן לְהַחְמִיר, וְכֵן כָּתַב בְּחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל נז סי״ב). וּמִשַּׁעַם זֶה אִם מוֹלִיכִין שְׁוָרִים לְמָקוֹם אַחֵר לְמִכֹּר, (פה) אָסוּר לְמְסֹר לָהֶם בְּשַׁבָּת, אֲפִלּוּ אִם קָצַץ עִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי כְּבָר עַל זֶה הָעִנְיָן קֹדֶם שַׁבָּת, דְּהֲוֵי כְּמַתָּנָה עִמּוֹ לְהוֹלִיךְ חוּץ לַתְּחוּם, אֲבָל לִמְסֹר לוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, אֲפִלּוּ אִם יוֹלִיכֶנּוּ בְּשַׁבָּת חוּץ לְשֶׁלֶשׁ פַּרְסָאוֹת שָׁרִי: **(פ) שֶׁהֶרְוָעָה יוֹצִיא וְכוּ'.** (עו) [א]וְיֵשׁ מַחְמִירִין בְּדָבָר בְּדָבָר:

בְּשַׁבָּת, (עו) וְהָעוֹלָם נוֹהֲגִין כְּהַיּוֹם הָהֵן בְּדָבָר:

א (א) **שֶׁמְּעַיֵּן נְכָסָיו.** וְדַוְקָא (ה) הֵיכָא דִּמְנִכְּרָא מִלְּתָא, כְּגוֹן שֶׁעוֹמֵד אֵצֶל שָׂדֵהוּ הַצְּרִיכָה חֲרִישָׁה אוֹ קְצִירָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, דִּמְינַכַּר הַדָּבָר שֶׁעוֹמֵד שָׁם לְעַיֵּן בִּצְרָכָיו, וְכֵן לֵילֵךְ וּלְהַחְשִׁיךְ עַל פֶּתַח הַמְּדִינָה, כֵּיוָן שֶׁדַּרְכָּהּ שֶׁהַמֻּרְחָצָאוֹת שָׁם חוּץ לַמְּדִינָה סָמוּךְ לְפֶתַח הַמְּדִינָה, נִכָּר שֶׁלְּצָרְכּוֹ הַמֻּרְחָץ מַחְשִׁיךְ, אֲבָל אִם לֹא מִינַכַּר מִלְּתָא, הוּא בִּכְלַל הָרְהוּר בַּעֲסָקָיו דְּמֻתָּר: **(ב) אֵין מַחְשִׁיכִין וְכוּ'.** הֵיינוּ (ז) לְקָרֵב עַצְמוֹ בְּשַׁבָּת [ז]עַד סוֹף הַתְּחוּם וּלְהַחְשִׁיךְ שָׁם, שֶׁיִּהְיֶה שָׁאסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, (ג) אֲפִלּוּ הוּא אִסּוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים, אָסוּר מִחוּץ לַתְּחוּם וְאִי אֶפְשָׁר לַהֲבִיאָהּ בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם לֹא מִקְרֵי זֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

כִּסְכֶּרֶת הַחַיִּים אָדָם, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּאֵין לְהָקֵל, עַיֵּן בְּכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י) בְּשֵׁם מַהֲרַלַּנ״ח (סי׳ כח): **(עו)** וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ש״ז סָעִיף ט׳ בְּמָגֵן אַבְרָהָם (שם), וּכְדִבְרֵי רַב הָאִי גְּאוֹן (הלכות פסוקות סי׳ קכה) הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתוב בהגהות): **(עז) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה** (שם), **וְלֹא יָדַעְתִּי כְּוָתָן, אִם אֲפִלּוּ בְּשִׁיוּדַּע שִׁיוֹצִיאֲנוּ חוּץ לַתְּחוּם, אוֹ דְּמִיירֵי בְּסִתָּמָא:**

א (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה ושמעיין): **(ז)** רַשׁ״י (קנ. ד״ה אין): **(ג)** אַלְיָה רַבָּה וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (סל״ח) כתב שטוב לחוש לדבריו. **ב]** בשו״ע הרב (ס״ג) הוסיף: או אמצעו.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah